

**ULTIMA THULE - GESCHIFT
LESMAP**

Contact

Ultima Thule

Kazemattenstraat 17

9000 Gent

09/324 08 68 - 0491 737 042

www.ultima-thule.be

Beste leerkracht,

Binnenkort komt u met uw klas kijken naar onze voorstelling Geschift. Om dit theaterbezoek voor te bereiden in de klas en om de voorstelling achteraf te kunnen bespreken, hebben wij voor u deze educatieve map samengesteld.

U vindt in deze map informatie over de voorstelling en de ploeg. Enkele van de hoofdthema's die in de voorstelling aan bod komen, zullen we kort belichten.

We vragen u om de leerlingen op de hoogte te brengen van onze website: www.ultima-thule.be.

Hebt u zelf opmerkingen, tips of bedenkingen laat ons dat dan zeker weten via info@ultima-thule.be

We wensen u alvast veel plezier met deze lesmap.

INHOUD

DE VOORSTELLING

HET VERHAAL

DE PLOEG

HET GEZELSCHAP: ULTIMA THULE

DE MUZIEK: PABLO 'N CO

ACHTERGROND

JALMA, TRANSSYLVANIË

ZIGEUNERS...

THEMA'S

SFEER

EVALUATIE

DE VOORSTELLING

Het verhaal

Brussel. Een jongeman komt op een dag thuis, en wordt opgewacht door iemand die hem een pak in zijn handen stopt. In dat pak een vioolkist. Daarin een viool. Die van zijn pa. En een briefje. 'Boris, Gij hebt gewonnen. Stanislas.'

De volgende dag vertrekt hij. Op zoek. Naar zijn pa : een zigeuner die 25 jaar geleden vertrokken is naar Jalma in Transsylvanië en van wie hij sindsdien niets meer had vernomen. Een zoektocht waarin hij op stilzwijgen botst, op twijfels of op halve waarheden. Was zijn pa een begenadigd violist? Of alleen maar een sjoemelende grossist in onderdelen van auto's, met een bijna godsdienstige verering voor Chevrolets? En voor vrouwen met de naam Irina die op maat gemaakt worden in Hollywood? Of was hij ooit geheimagent onder Ceaușescu? De leugen flirt met het geheugen en de waarheid hangt ergens uitgeteld tegen muren. Een doolhof waar hij doormoet, wil hij op een dag te weten te komen waarom hij gewonnen heeft. Want gewonnen heeft hij.

'Geschift' is vuurwerk, mijlenver verwijderd van de gemiddelde verkaveling.

Een cocktail van aanstekelijke humor, immense ontroering en alles wat daartussen ligt, rijkelijk gelardeerd met live-muziek, poppen en stevig van zich afbijtende acteurs.

De ploeg

Tekst en regie : Wim De Wulf

Spel : Sven Ronsijn, Els Trio, Dominique Collet en Koen De Ruyck.

Poppen en scenografie : Filip Peeters

Kostuums : Chris Snik

Muziek : Guido Schiffer, Pablo Casella (gitaar zang en percussie), Ben Brunin (contrabas en percussie), Michiel Dendooven (zang en percussie)

Techniek: Rupert Defossez

HET GEZELSCHAP: Ultima Thule

Ultima Thule brengt figurentheater voor jongeren en volwassenen. Noem het teksttheater waarbij niet enkel de acteurs spreken. Alles wat niet te heet of te zwaar is kan bijdragen tot het vertellen van het verhaal.

De acteurs bedienen zich van poppen, voorwerpen, rommel, projectie, muziek, kunstwerken en van zichzelf om te vertellen of te tonen wat er te vertellen of te tonen valt. Daarbij ligt de nadruk op het zoeken naar suggestiviteit.

De werkelijkheid wordt op alle mogelijke manieren verbeeld waardoor het resultaat de herkenbare realiteit vaak ver achter zich laat.

Wat je ziet is niet wat het lijkt: een buis en een paar touwen worden een schip, bouwpaletten een plattelandsgezicht, ikea-rekken een boorplatform.

Kortom: Ultima Thule maakt theater waarin 1 + 1 nooit zomaar 2 is.

Artistiek leider Wim De Wulf laat zich omringen door een kern van acteurs die vaak terugkeren in verschillende projecten. Uiteraard wordt deze los-vaste ploeg bijgestaan door nieuwe spelers die eenmalig meestappen in een project.

De kruisbestuiving met andere disciplines is nooit ver weg. Elk project is een samenvallen van vertelling, spel door acteurs, de plastische expressiviteit van poppen of voorwerpen en de inbreng van componisten die het hunne aan een project toevoegen.

Voor *Geschift* werd er een beroep gedaan op vier muzikanten van de groep Pablo 'n Co om de muziek live op scène te spelen. De interactie tussen hen en de vier acteurs/poppenspelers geeft de magie die je met poppen op een scène kan bereiken vrij spel.

Naast *'Geschift'* is Ultima Thule de komende maanden ook nog op tournee met *'Zijde'*. Binnenkort wordt de nieuwe productie *'Door de bomen het bos'* gemaakt in samenwerking met het Antwerpse theaterhuis HETPALEIS. De voorstelling zal in HETPALEIS in première gaan op 29 april 2011 en nog te zien zijn op die locatie tot 22 mei.

Alle informatie over en foto- en videomateriaal van onze voorstellingen staat uiteraard ook op onze website www.ultima-thule.be

DE MUZIEK: Pablo 'n Co

De live muziek in de voorstelling wordt gespeeld door de muzikanten van Pablo 'n Co.

Pablo Casella is een parel uit de culturele schatkist van Brazilië, het land dat de kunst kent zijn tegenstellingen tot een swingende

kracht te smeden. Met zijn bruisende fantasie en vakmanschap is hij als muzikant en componist, performer en videokunstenaar, complice in menig artistiek avontuur en auteur van een muzikaal universum dat bol staat van good vibes.

Pablo 'n Co is een Braziliaanse versie van de flamenco cirkel waar de muzikanten haast bij elkaar op schoot zitten maar er altijd plaats is voor meer. Doorleefde songs, melodieën waar de duende, de blues en de melancholie van afdruipten, knappe teksten in vijf talen, rappende intermezzi, duellerend met ritmische uitbraken en ontwapenende notensalvo's. Nostalgie en joie de vivre, vervoering met een Manu Chao feel en een happy smile.

Meer informatie, muziekfragmenten en beeldmateriaal van deze band vind je op hun myspace-pagina. Neem zeker eens een kijkje samen met de leerlingen.

www.myspace.com/pablonco

Pablo Casella: Gitaar en zang
Luanda Casella: Zang en Spoken Word
Michiel Dendooven: Zang
Gerd De Wilde: Percussie
Core Pareja: Percussie
Ben Brunin of Walter Janssens: Contrabas
Guido Schiffer: Viool

ACHTERGROND

JALMA, TRANSSYLVANIË

Het hoofdpersonage Boris trekt voor zijn zoektocht naar Jalma in Transsylvanië.

Transsylvanië of Zevenburgen is een historische regio die een groot deel van het huidige noorden en westen van Roemenië beslaat.

Ontstaan van Roemenië

Walachije en Moldavië verklaarden zich onafhankelijk van de Turken in 1859 en kozen dezelfde vorst, Alexander Johan Cuza. In eerste instantie werd deze onafhankelijkheidsverklaring niet erkend door de omringende landen. Pas op 24 januari 1862 werden Moldavië en Walachije formeel verenigd tot Roemenië met als hoofdstad Boekarest.

Nieuw Roemenië na WO I

Na twee jaar neutraliteit in de Eerste Wereldoorlog verklaarde Roemenië de oorlog aan de Centralen. De Roemeense campagne eindigde in een ramp voor Roemenië; de Centralen bezetten een groot deel van het land en vernietigden een groot deel van het Roemeense leger in vier maanden tijd. Na de oorlog worden bepaalde grenzen opnieuw bepaald, land wordt herverdeeld. Het nieuwe Roemenië zou grenzen aan Joegoslavië, Hongarije, Tsjechoslowakije, Polen (Woiwodschap Stanisławów), de Sovjet-Unie en Bulgarije.

WO II

Vlak voor de Tweede Wereldoorlog, in 1939, werd Roemenië de grootste olieleverancier van Duitsland. In 1940 greep generaal Ion Antonescu met een staatsgreep de macht. Antonescu gedroeg zich als een dictator en werkte samen met de IJzeren Garde, een fascistische groep.

In 1940 werden het noorden van Boekovina, Bessarabië, het noorden van Transsylvanië en het zuiden van de Dobroedzja bezet door Russische, Hongaarse en Bulgaarse troepen. Carol II trad datzelfde jaar in paniek af en werd opgevolgd door de jonge Michaël. De regering zocht hulp en sloot uiteindelijk aan bij nazi-Duitsland, Italië, Hongarije en Bulgarije, dus verklaarde Roemenië de oorlog aan de Russen en de geallieerden.

Aan het eind van de oorlog drongen Sovjetlegers in 1944 Roemenië binnen.

Communisme

Terwijl troepen van het Rode leger in het land gestationeerd waren, werden er in 1946 verkiezingen gehouden; de communisten kregen 80% van de stemmen, dit was echter onmiskenbaar het resultaat van stemmanipulatie. Koning Michaël werd door de communisten (en het Rode Leger) gedwongen afstand te doen van zijn troon. Hij verliet het land, dat hierna prompt werd uitgeroepen tot volksrepubliek. Communist Gheorghe Gheorghiu-Dej kwam aan de macht.

Roemenië was een communistische staat die tot 1958 onder direct militair en economisch bestuur van de USSR stond. In deze periode werden de schaarse middelen die Roemenië na WO II nog overhad, overhandigd aan (lees: weggenomen door) de Russen na een verdrag, de "SovRom. Tijdens deze periode werden er meer dan twee miljoen mensen vaak willekeurig

gevangengenomen, veelal op grond van voorgewende politieke, economische of andere redenen. Er waren honderdduizenden moorden, martelingen en misbruiken van politieke tegenstanders en gewone burgers. Minstens 200.000 mensen verloren tussen 1948 en 1964 hun leven wegens communistische machtsuitbreiding in Roemenië.

In 1965 overleed Gheorghiu-Dej. Twee jaar later, in 1967, werd Ceaușescu benoemd tot staatshoofd. Onder zijn dictatuur streefde Roemenië naar een onafhankelijker koers binnen het Sovjetblok.

Ceaușescu

Het binnenlands bestuur van Ceaușescu kenmerkte zich intussen door een toenemende hardheid ten aanzien van alles wat als dissident gedrag werd aangemerkt. Gaandeweg verspeelde de dictator zijn aanvankelijke goodwill in binnen- en buitenland, onder meer door het machtsstreven van zijn echtgenote Elena, en door de bouw van een gigantisch paleis in de hoofdstad Boekarest, waarvoor hele woonwijken moesten verdwijnen.

Er volgde een korte periode van relatieve economische bloei tussen de late jaren '60 en de vroege jaren '70, die door sommigen het "gouden tijdperk" werd genoemd. Dit tijdperk eindigde geleidelijk aan. De Roemeense staatsschuld nam enorm toe tussen 1977 en 1981: van 3 tot 10 miljard dollar. De invloed van internationale financiële organisaties zoals het IMF en de Wereldbank groeide en kwam in conflict met Ceaușescu's autarkische politiek waarin totale onafhankelijkheid (dus ook op financieel vlak) bovenaan de agenda stond en ten alle tijden behouden moest worden.

Uiteindelijk stelde Ceaușescu dan toch een project van totale terugbetaling van de buitenlandse schuld in werking (voltooid in 1989, erg kort voor zijn afzetting). Om dit doel te bereiken, legde hij een beleid op dat Roemenen verarmde en de Roemeense economie uitputte.

Zo mocht er in de winter amper worden gestookt. De temperatuur binnen mocht niet hoger zijn dan 14 graden; wasmachines waren uit den boze en per woning mocht één gloeilamp van 40 Watt gebruikt worden. Hij wou ook zijn volk ervan overtuigen dat ze te veel aten, terwijl er in werkelijkheid te weinig eten voor handen was om iedereen te voeden. Uiteindelijk werd de staatsschuld inderdaad teruggedrongen. Dat het volk daar hinder van ondervond, deerde de dictator blijkbaar niet.

Ceaușescu voerde via de massamedia een persoonsverheerlijking op en breidde zijn absolute macht en controle uit door middel van de gevreesde securitate, de Roemeense geheime staatsveiligheidspolitie. Ceaușescu maakte van de Securitate een goedbetaald elite-korps, dat (gepaaid met allerlei privileges) een soort persoonlijk leger werd van Ceaușescu. De Roemeense bevolking werd systematisch onderdrukt en was door de vele infiltranten bij de geheime dienst niet veilig. Door de grote onzekerheid en armoede waar men in leefde, zag men vaak geen andere oplossing dan te spioneren voor de Securitate. Het was niet ongevoerd dat je broer, zus, vader of moeder een infiltrant kon zijn zodat je zelfs binnenshuis niet kon zeggen wat je wilde. De DIE (afdeling externe inlichtingen van de geheime dienst) introduceerde eind jaren 70 van de vorige eeuw een afluistersysteem via de telefoon. Ook wanneer de hoorn op de haak lag, kon de geheime dienst meeluisteren. Aangezien het systeem alleen werkte met

die ene door de geheime dienst speciaal ontwikkelde telefoon, werden op last van Ceaușescu alle telefoons in het land vervangen. In vrijwel alle andere plaatsen van hotels tot scholen waren afluistersystemen geplaatst van microfoontjes in een schilderij tot microfoontjes in een bakje met suikerklontjes.

Door de onderdrukking van Ceaușescu volgde er een volksofstand in december 1989, begonnen in Timișoara. Ceaușescu werd afgezet en samen met zijn vrouw Elena na een kort showproces op een binnenplaats in Târgoviște geëxecuteerd. Ion Iliescu werd direct daarna tot "redder van Roemenië" en later tot president verkozen. Hij is een ex-communist en volgde een gematigde koers.

Na 1989...

Na het eind van de Koude Oorlog en de executie van Ceaușescu, allebei in 1989, ontwikkelde Roemenië betere banden met West-Europa. In mei 1990 werden de eerste vrije verkiezingen gehouden.

Roemeens volkslied sinds 1989

Het Roemeense volkslied bestaat uit 11 strofen, waarvan gewoonlijk slechts de strofen 1, 2, 4 en 11 worden gezongen. Op 22 december 1989, tijdens de anticommunistische revolutie, weerklonk het lied door de straten, waar het de mensenmassa's begeleidde en verenigde. Het is sindsdien weer het nationale volkslied geworden.

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani.

Acum ori niciodată să dăm dovezi în lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian.

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
"Viață-n libertate ori moarte" strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost'pământ.

vertaling

Ontwaak, Roemeen, uit de slaap der dood
Waarin barbaarse tirannen je susten
Nu of nooit: geef je lot 'n and're wending
Zodat het zelfs des vijanden wreedheden onderwerpt
Nu of nooit, bewijzen wij de wereld
Dat in deez' handen nog steeds Romeins bloed vloeit
En dat wij in onze borst, een roemrijke naam bewaren
een overwinnaar in de strijd, een naam als Trajanus!
Beziet, grootste schaduwen, Mihai, Ștefan, Corvinus,
De Roemeense staat is jullie oir
Wapens ter hand genomen, jullie vuur in d'aderen
Schreeuwen allen: "Leven in vrijheid of anders de dood!"
Priesters, met het kruis vooraan! Want christelijk is het leger
Vrijheid is het devies en heilig is het streven

Beter vechtend te sterven in volle glorie
Dan opnieuw slaaf te zijn op onze oude grond!

ZIGEUNERS...

In Jalma komt het hoofdpersonage Boris terecht in een zigeunergemeenschap.

Zigeuners zijn in oorsprong een nomadisch volk. In de meeste gevallen worden de levensomstandigheden van deze bevolkingsgroep gekenmerkt door armoede, analfabetisme, sociale isolatie, slechte gezondheidszorg en een hoog sterftcijfer.

Dit heeft veel te maken met hun geschiedenis die er één is van discriminatie en onderdrukking.

Zigeuners waren samen met de communisten, de Joden, de homoseksuelen, de Jehova's getuigen en de mindervaliden doel van de vernietigingsdrift van de nazi's. Volgens de nazi's waren ze asociaal, crimineel en waren zij als niet-Ariërs ongewenst. Oost-Europese landen leverden zigeuners zonder protest uit om ze te laten opsluiten in concentratiekampen.

Dit onderwerp is nog steeds een slecht onderzocht fenomeen, zeker in vergelijking met de vervolging van de Joden in de Tweede Wereldoorlog.

Na de Tweede Wereldoorlog heeft het lang geduurd voor men de tragedie van de Roma erkende als gelijkwaardig aan het lot van de Joden.

Discriminatie van zigeuners komt nog steeds voor, met name in Oost-Europa, waar ze veruit het talrijkst zijn. De nieuwe lidstaten en kandidaat-leden van de Europese Unie in deze regio trachten deze schijnbaar te beteugelen, maar er blijven zich incidenten voordoen. Met name Roemenië en Bulgarije – de nieuwste lidstaten – krijgen doorlopende kritiek op de racistisch

genoemde houding van hun bevolking ten opzichte van zigeuners.

Zigeuners in Roemenië...

Als in 1918 Groot Roemenië ontstaat, vormen de Roma (zoals zigeuners daar vaak genoemd worden) officieel de zesde etnische groep binnen 's lands grenzen, met Roemenen, Hongaren, Duitsers, Joden, Oekraïners en Russen. Een beschrijving van de groep lijkt steeds moeilijker. De Roma worden meestal beschreven aan de hand van wat ze doen, niet of minder aan de hand van wie ze zijn.

In de periode tot WO II gebeuren een aantal dingen tegelijk die in eerste instantie mogelijk gemaakt werden door de algemene verbetering van de burgerrechten (eigendomsrechten, gemengde huwelijken, toegang tot onderwijs). In die tijd bestonden zigeunergemeenschappen vooral uit ambachtslieden en muzikanten.

De Roma-muzikanten verenigen zich in een unie en het eerste internationale Roma congress wordt gerealiseerd, wat beide gezien kan worden als een (broze) aanzet tot Roma civil society. De handwerklieden krijgen het gaandeweg moeilijker door concurrentie en industrialisatie. Ze slagen er niet in fabrieksarbeider te worden, in het beste geval hebben ze een baan als straatveger. Voor de meeste rest de verpaupering.

In de jaren dertig is ook voor het eerst sprake van Roma-organisaties ter verbetering van de sociaal-economische situatie. Deze organisaties willen dit bereiken door gildevorming, erkenning voor en verbetering van ambachten, ambulante scholen en de versterking van identiteit (boeken in en over de taal, over cultuur en geschiedenis, danscursussen, eigen dagbladen). Het ziet er naar uit dat wat nu geldt ook toen gold:

Roma hebben in onvoldoende mate een culturele identiteit om ze als één groep aan te spreken.

Eind jaren dertig maakt Roemenië een ruk naar rechts. In 1937 roept Koning Carol II de koninklijke dictatuur uit. Ideeën uit Hitlers Duitsland vallen in vruchtbare aarde, Roemenië heeft een 'Jodenprobleem' en een 'Zigeunerprobleem'. Tot 1944 duurt het bondgenootschap met Duitsland om dan even opportunistisch over te gaan in een bondgenootschap met de geallieerden.

Hoewel onder het communisme sommige mensen méér gelijk zijn dan andere mensen, om met George Orwell te spreken, worden Roma niet gediscrimineerd als etnische groep. Gemiddeld hebben ze het echter zwaarder, vuiler en lager beloond werk dan anderen. Ze wonen in steden onder slechtere huisvestingscondities - de heersende geboortepolitiek zorgt daarboven voor grote gezinnen. Hun opleidingsniveau blijft laag. Stilaan blijken er meer en meer 'onaangepasten' en 'sociaal parasieten' te bestaan onder de Roma, zoals de securitate iedereen noemt die niet actief meewerkt aan de plannen van Ceaușescu. Zij worden tewerkgesteld in erbarmelijke omstandigheden, bijvoorbeeld bij het graven van het Donaukanaal.

Eenduidig is het verhaal niet. Het is moeilijk vast te stellen of Roma meer dan andere Roemenen geleden hebben onder het communistische bewind.

Met de omverwerping van het regime van Ceaușescu geraken we in de hedendaagse geschiedenis van vrijheid en democratie. De eerste effecten zijn slechtere economische omstandigheden, afbraak van sociale zekerheden en een toename van discriminatie. In een mum van tijd behoren veel Roma tot

maatschappelijk marginalen, behoudens degenen die als 'handige vrije jongens' talloze gaten in de markt zien. Voor handwerklieden, dagloners, waarzeggers en berendrijvers is echter weinig emplot. De muzikanten scoren als vanouds beter. Een winst van de nieuwe tijd is het recht op vereniging langs etnische lijnen. Dit heeft tot een veertigtal organisaties geleid (o.a. Partida Romilor, Federatia Conventia Cadru a Rromilor, Federatia Etnica a Rromilor...) die zich ontfermen over de belangen en de rechten van de Roma.

De diverse regeringen na 1989 hebben noties over minderheden, waarvan Roma er een vormen. Het zijn de minderheden zelf en gaandeweg de EU die dit beleid afdwingen. Ook komt de antidiscriminatie wetgeving tot stand. Vanuit de EU wordt in projecten (PHARA, MEDE) geïnvesteerd die de maatschappelijke positie van Roma moeten verbeteren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om lokale maatschappelijke activering, alfabetisering en toegang tot onderwijs, integratie, en onderzoek. Ten dele loopt de druk vanuit de EU parallel aan de eis dat Roemenië werk maakt van de schrijnende situatie waarin veel verweesde kinderen verkeren.

Pittig detail dat bewijst dat er nog een lange weg te gaan is: de Roemeense machthebbers willen al jaren dat de benaming "Roma" verdwijnt en opnieuw vervangen wordt door "zigeuners" aangezien Roma te hard doet denken aan Roemenië en ze deze connotatie zoveel mogelijk willen vermijden.

Veel info over de zigeuners, hun leven, rituelen en geschiedenis vind je op www.rroma.org

THEMA'S

Er zijn enkele belangrijke thema's die naar aanleiding van de voorstelling besproken en uitgewerkt kunnen worden, afhankelijk van de klasgroep en de lessen waarin dit gebeurt.

We geven enkele tips en rekenen op ieders persoonlijke aanpak en invulling hiervan om tot een interessante nabespreking te komen in de klas.

Identiteit

Aangezien Boris als vreemdeling toekomt in een gemeenschap waar hij de leefregels, de waarden en normen en de gebruiken niet kent, is het thema identiteit doorheen heel de voorstelling aan de orde.

Ook hoe hij de groep in eerste instantie als één geheel, maar stilaan ook de individuen in die groep – die soms meer verschillen dan in eerste instantie gedacht, met elk hun eigen verhaal – leer kennen, draagt dit thema in zich.

De verhouding tussen het individu en de groep is uiteraard relevant om met jongeren te bespreken; Zowel binnen hun eigen leefwereld als op grotere schaal (België, Europa, de wereld,...).

Vertrouwen

Een groot deel van het verhaal van 'Geschrift' gaat over vertrouwen; vertrouwen geven en vertrouwen krijgen.

De relatie tussen de kleine Boris en zijn vader is gestaafd op vertrouwen. De vader vertrouwt zijn zoon een geheim toe terwijl de kleine Boris zijn vader blind vertrouwt in zijn belofte dat hij zal terugkeren. Door de jaren van stilzwijgen heen verdwijnt alle

vertrouwen in zijn afwezige vader. Maar hij komt terug, al is het dan in de vorm van een briefje en veel later dan verwacht.

Eenmaal in Jalma wordt Boris constant geconfronteerd met wantrouwen en complotten rondom hem. Hij voelt de constante dreiging van taboes, geheimen en controle. Hij geraakt ook zelf zijn vertrouwen kwijt, in de mensen rondom hem, in zijn vader en bovenal in zichzelf.

Discriminatie

Hoewel de hoofdlijn in het verhaal niet over dit thema gaat, worden er verhalen verteld en scènes getoond over de onderdrukking van zigeuners, het racisme en de discriminatie die alledaagse kost waren en nog steeds zijn. Meer achtergrondinformatie vond je al eerder in deze lesmap, maar uiteraard is de te vinden informatie over dit thema onuitputtelijk. Bovendien blijft de relevantie ervan voor jonge mensen enorm groot.

Opgroeien

Boris groeit op zonder vader, met een verhaal dat hij voor zijn moeder verborgen moet houden.

In de voorstelling zien we Boris opgroeien. Hoe hij op verschillende momenten in zijn leven tegenover zijn vader staat is zeer wisselend. Als kind kijkt hij op naar zijn vader, hij wil bij hem zijn en doen wat hij doet. Als zijn vader vertrekt voelt hij zich eerst vereerd als vertrouwenspersoon omdat hij als enige de waarheid denkt te weten. Maar als zijn vader niet terugkomt voelt hij zich verlaten, wordt hij kwaad en opstandig. Maar hoewel hij zijn vader volledig afschrijft, twijfelt hij geen seconde om naar hem op zoek te gaan na het lezen van de woorden 'jij hebt gewonnen'.

Dit toont op z'n minst de complexiteit die eigen is aan de relatie tussen kinderen/jongeren en hun ouders. Hoewel het in de voorstelling om het zeer specifiek verhaal gaat, is deze thematiek uiteraard aan de orde bij opgroeiende jongeren, misschien meer dan ooit tevoren.

SFEER

De voorstelling speelt zich af in een sfeer die voor jongeren niet alledaags is. Hieronder vind je recepten, muziek en films die dezelfde sfeer in zich dragen. Haal de zigeunersfeer dus alvast in huis en blijf ook na 'Geschift' nog in feeststemming!

Films

Gadjo Dilo – Tony Gatlif

Swing – Tony Gatlif

Transylvania – Tony Gatlif

Underground – Emir Kusturica

Black Cat, White Cat – Emir Kusturica

When the road bends – Romani proverb (docu)

TIP: inhoudelijk sluiten SWING en GADJO DILO best aan bij de voorstelling.

Muziek

Goran Bregovic

Taraf De Haidouks

Fanfare Ciocarlia

Django Reinhardt

Kocani Orchestra

Boban i Marko Markovic

Esma Redzepova

Mec Yek

Festival

Jaarlijks organiseert de Bozar in Brussel het Balkan Trafik Festival. Dit jaar vindt dit festival plaats van 14 tot 17 april 2011.

Food & Drinks

Zigeuners zijn niet gewoon om hun recepten uit kookboeken te halen. Een recept Geeft dus zelden vaststaande hoeveelheden van de ingrediënten. Als zigeuners iets lekker vinden, gebruiken ze er gewoon meer van.

Tsjaio (Thee op zigeunerwijze)

1 theezakje
1 zakje vanillesuiker
een beetje kaneelpoeder
een halve of hele citroen
veel suiker

Kolatsja (koekjes)

Meng een potje margarine met suiker, eieren, een beetje kaneelpoeder en vanillesuiker. Neem bloem en meng alles. Rol het dan uit maar zorg ervoor dat het niet te dun wordt!
Je kan vormpjes maken met koekvormpjes of met een kop.
Leg alles op een bakplaat en dan bak je alles in de oven.

Tkartura (een gerecht met gehakt)

gehakt
in stukjes gesneden look
een ei, ook in stukjes gesneden
fijngesneden peterselie
stukjes paprika
patrikapoeder, zout, peper, bouillonblokjes

olie
bloem
tomatenpuree
hele paprika's die je kan vullen

Meng het gehakt met de look, het ei, de peterselie, het patrikapoeder, zout en peper en de gesneden paprika's.
Daarna neem je de paprika's en snij je het topje eraf.
Doe ook het zaad eruit en vul ze dan met het vlees.
Neem een pan met veel water, breng het aan de kook en doe de blokjes bouillon erin.
Doe de paprika's in de pan en roer tot bijna al het water weggekookt is. De paprika's moeten niet heel blijven.
Nu doe je alles in een andere pot en daarin bak je alles met de olie.
Dan doe je er nog wat ajuin bij, de bloem, tomatenpuree en de rest van het kookvocht.
Klaar!

Bokoji (ongerezen brood)

Neem bloem, drie eieren en zout. Meng het met veel margarine.
Rol alles uit met een deegrol of met een lege fles tot het ongeveer drie centimeter dik is.
Bak het deeg in de oven.
Dit brood is het lekkerst als je het warm eet.

Kavia (koffie)

Zet een kleine koffiepot met water op het vuur. Doe er veel suiker bij. Laat het water met de suiker koken.
Doe dan wat van dit water in apart kopje, zodat je het kan gebruiken om de koffie naar eigen smaak te verdunnen.

Doe een paar koffielepels koffie in de pot met kokend water en suiker. Voor een optimale smaak gebruik je best vers gemalen koffie.

Laat alles nog even goed doorkoken.

Serveer de koffie in kleine kopjes.

Echte zigeunerkoffie drink je zonder melk, maar zoals eerder al vermeld: wat je graag lust, mag erbij!

EVALUATIE

1. Wat vond je van het verhaal?

2. Had je al eerder een voorstelling van Ultima Thule of een ander gezelschap dat met poppen speelt gezien? Wat vond je van de poppen?

3. Welke scène vond je mooi, grappig, aangrijpend?

4. Hoe zou je de voorstelling met drie woorden omschrijven?

5. Hoe vond je de voorstelling?

- adembenemend goed
- goed
- aangenaam
- redelijk
- slecht

6. Wat denk je dat de klas van de voorstelling vond?

- adembenemend goed
- goed
- aangenaam
- redelijk
- slecht

7. Was je al eens naar een figurentheatervoorstelling geweest?

- ja
- nee

8. Had je al gehoord van Ultima Thule?

- ja
- nee

9. Vind je een Ultima Thule-voorstelling voor herhaling vatbaar?

- ja
- nee

Heb je eventueel andere opmerkingen?